

РЕШЕНИЕ

№ 1979

гр. София, 20.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-A СЪСТАВ, в публично заседание на десети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Стела Кацарова

Членове: Галина Ташева
Георги Ст. Чехларов

при участието на секретаря Цветелина П. Добрева Кочовски като разгледа докладваното от Георги Ст. Чехларов Въззивно гражданско дело № 20221100505380 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С решение № 20005979 от 20.01.2022, постановено по гр.д. № 2662/2021 г. на СРС, 29 състав, ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, с адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2, е осъдена да заплати на О. К. М. ЕГН *****, по иска с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 пр.2 ЗОДОВ сумата от 4000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди по ДП№ ЗМ-5481/2014 г. по описа на СДВР, пр. пр. №17593/2014 г. по описа на СГП /ДП №105/2010 г. по описа на НСлС, пр.пр.№4-5133/2010 г. на СГП/, ведно със законната лихва от 18.01.2018 г. до плащането, , като искът е отхвърлен за разликата над уважения размер от 4000 лв. до пълния предявен размер от 20 000 лв.

Срещу решението в частта, в която предявеният иск е отхвърлен, е постъпила въззивна жалба от О. К. М. ЕГН *****, в която се твърди, че решението в обжалваната част е незаконосъобразно, тъй като първоинстанционният съд неправилно е приложил разпоредбата на чл.52 ЗЗД при определяне на дължимия размер на обезщетението за неимуществени вреди. Поддържа се, че правилно първоинстанционният съд е приел, че е налице наказателно производство, завършило с влязло в сила постановление за прекратяване, поради което и са били налице предпоставките за ангажиране на обективната отговорност на ответника. Въззивникът сочи, че му били повдигнати 3 обвинения за тежки престъпления по смисъла на

чл.93, т.7 НК, което увеличава обема и интензитета на претърпените вреди. Поддържа, че в резултат на воденото наказателно производство започнали противоречия с жената, с която живеел на фактически начала – А.Т., което довело и до тяхната раздяла, а водените срещу него и Т. производства по ДОПК довели до материални затруднения на семейството. Във въззивната жалба се навежда, че в резултат на воденото наказателно производство, О. К. М. се променил, затворил се в себе си. Въззивникът оспорва извода на първоинстанционния съд, че е участвал само в едно процесуално действие, доколкото бил призован да се яви като обвиняем пред следовател по прекратеното срещу него наказателно производство, а впоследствие при разделяне на обвинението и при разследващ полицей към СДВР. Моли се отмяна на решението в обжалваната част и уважаване в цялост на предявения иск.

Въззизваемият ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ не е депозирал отговор на въззивната жалба. В о.с.з. оспорва подадената въззивна жалба, като поддържа, че с решение от 06.02.2023 г. по гр.д. № 14185/2020 г. на СГС, Прокуратурата е осъдена за 4000 лв. неимуществени вреди по друго обвинение на ищеца, което наказателно производство частично съвпада по време с воденото ДП№ ЗМ-5481/2014 г. по описа на СДВР, пр. пр. №17593/2014 г. по описа на СГП, като това обстоятелство следвало да се отчете при определяне размера на присъденото обезщетение. Моли се потвърждаване на обжалваното решение.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите, наведени с въззивната жалба, за наличието на пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, приема следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и е допустимо. Не са допуснати нарушения на императивни материални норми, за приложението на които въззивният съд е длъжен да следи служебно. По доводите за неправилност на решението въззивният съд намира следното:

Прекратяването на наказателното производство срещу обвиняемия на основание чл.243 ал.1 т.1 вр. чл.24 ал.1 т.1 и чл. 199 НПК поради липса на данни за извършено престъпление е достатъчно, за да се приеме, че обвинението е било незаконно, като доколкото същото е било повдигнато от

ответника, несъмнено е, че неговото поведение е било противоправно. Първоинстанционното решение е влязло в законна в сила по отношение на частта, в която в полза на ищеца е присъдено обезщетение за неимуществени вреди във вр. с прекратеното наказателно производство в размер от 4000 лв. Ето защо и със сила на пресъдено нещо е установено наличието на материално правните предпоставки за възникване вземане за обезвреда от страна на ищеца във вр. с воденото срещу него наказателно производство.

Единственият спорен момент, във вр. с който са и всички заявени с въззивната жалба доводи, касае размера на дължимото обезщетение. При незаконно повдигане и поддържане на обвинение се засяга по един недопустим начин правната сфера на привлеченото към наказателна отговорност лице, което несъмнено води до увреждане и настъпване на неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от това увреждане. Обезщетението за претърпените неимуществени вреди, за които държавата и общините носят отговорност по реда на ЗОДОВ, се определя съгласно чл. 52 ЗЗД по справедливост. Понятието „справедливост“ по смисъла на закона не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на дължимото обезщетение – тежестта на повдигнатото обвинение, продължителността на наказателното преследване, вида и продължителността на наложената мярка за неотклонение, данните за личността на подсъдимия с оглед на това доколко повдигнатото обвинение за деяние, което не е извършил, се е отразило негативно на физическото здраве, психиката му, на контактите и социалния му живот, на положението му в обществото, работата, в това число върху възможностите за професионални изяви и развитие в служебен план, както и всички други обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания. В този смисъл – постановеното по реда на чл. 290 ГПК Решение № 223 от 04.07.2011 г. на ВКС по гр.д. № 295/2010г., IV г.о.

В настоящия случай въззивникът е бил привлечен като обвиняем досъдебно производство №105/2010 г. по описа на НСлС /пр.пр.№4-5133/2010 г. на СГП/ с постановление от 07.12.2010 г. на следовател при СГП за извършено престъпление по чл.321 ал.1 пр.2- ро, вр. чл.255-257 вр. с чл.212 ал.5 НК, като му била определена мярка за неотклонение „гаранция в пари“ в размер на 10 000 лв., като на същата дата ищецът е бил разпитан като обвиняем. на 30.12.2013 г. Ищецът е депозирал молба с правно основание чл.368 НПК за разглеждане на дело в съда по искане на обвиняемия, като с определение от 29.01.2014 г. по НЧД №154/2014 г. по описа на СНС, съдът е уважил молбата на ищеца, като е приел, че от датата на привличането му като обвиняем с постановление от 07.12.2010 г. са изтекли повече от две години, а досъдебното производство не е било спирано по реда на Глава 25 от НПК, като е върнал досъдебното производство на СГП и е дал на прокурора възможност в тримесечен срок да внесе делото за разглеждане в съда с обвинителен акт, с предложение за освобождаване на обвиняемия от

наказателна отговорност с налагане на административно наказание или със споразумение за решаване на делото или да прекрати наказателното производство, като уведоми за това СНС. С постановление от 11.03.2014 г. по досъдебно производство №105/2010 г. по описа на НСлС, пр.пр.№4-5133/2010 г. на СГП повдигнатото по отношение на ищеца обвинение било прецизирано, като бил привлечен качеството на обвиняем за три престъпления по чл.257, ал.1, вр. чл.255, ал.1, пр-е 1-во и пр-е 3-то от НК(ред. ДВ, бр. 62/1997 г.), вр. с чл.26, ал.1, вр. чл.2, ал.2 от НК; по чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.1 и т.2 пр-е 2-ро(редакция ДВ-к, бр.75/2006 г.), вр. с чл.26, ал.1 от НК и по чл.321, ал.3 пр-е 4-то, т.1, вр. с ал.1 пр. 2-ро, вр. чл.93, т.1 б."б" НК. В срока, определен от съда по реда на чл.369 НПК, наблюдаващият прокурор е внесъл в СНС обвинителен акт срещу О. М. за престъпления по чл.257, ал.1, вр. чл.255, ал.1, пр-е 1-во и пр-е 3-то от НК (ред. ДВ, бр. 62/1997 година), вр. с чл.26, ал.1, вр. чл.2, ал.2 от НК и чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.1 и т.2 пр-е 2-ро(редакция ДВ-к, бр.75/2006 год.), вр. с чл.26, ал.1 от НК и по чл.321, ал.3 пр-е 4-то, т.1, вр. с ал.1 пр. 2-ро, вр. чл.93, т.1 б."б" НК. Въз основа на внесения обвинителен акт било образувано НОХД №522/2014 год. по описа на СНС, 2-ри състав, а с разпореждане на председателя на състава от 19.06.2014 г., съдебното производство било прекратено, а материалите - върнати на наблюдаващия прокурор за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения на досъдебната фаза, ограничили правото на защита на обвиняем и защитник, и поради несъответствие на обвинителния акт с нормата на чл.246, ал.2 НПК в частта по повдигнати обвинения на О. М. за данъчни престъпления.. В резултат на проведено допълнително разследване, след връщане на делото на досъдебната фаза, наблюдаващият прокурор от Специализирана прокуратура (СПП) с постановление отделил материали за извършено престъпление по чл.257, ал.1, вр. чл.255, ал.1, пр-е 1-во и пр-е 3-то от НК (ред. ДВ, бр. 62/1997 г.), вр. с чл.26, ал.1, вр. чл.2, ал.2 от НК и чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.1 и т.2 пр-е 2-ро (ред. ДВ, бр.75/2006 г.), вр. с чл.26, ал.1 от НК от ищеца. Установява се, че с постановление от 20.11.2014 г. по новообразуваното ДП № 3М 5481/2014 г. по описа на СДВР, пр. преписка №17593/2014 г. по описа на СГП е било прекратено наказателното производство по отношение на ищеца за обвиненията по пункт III от постановление от 11.03.2014 г. за обвиненията по чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.1 и т.2 пр-е 2-ро(редакция ДВ, бр.75/2006 г.), вр. с чл.26, ал.1 от НК. Видно е, че в хода на разследването са били извършени процесуално- следствени действия за установяване на фактите, като са били разпитани свидетели и прието заключение на счетоводна експертиза. С постановление от 20.01.2016 г. наказателното производство срещу ищеца за престъплението по чл.255 НК и чл.257 вр. чл.255 НК е било прекратено на основание чл.243 ал.1 т.1 вр. чл.24 ал.1 т.1 и чл. 199 НПК поради липса на данни за извършено престъпление.

С цялостното си поведение обвиняемият не е станал причина за неоснователно забавяне на производството срещу него, което е приключило спрямо него за период от малко повече от 5 години. В случая при

определяне размера на дължимото обезщетение следва да се съобрази периодът от привличане на ищеца като обвиняем /07.12.2010 г./ до постановяване на определението за прекратяване на досъдебното производство /20.01.2016 г./, наложената мярка за неотклонение „гаранция в пари“, така и характерът на престъпленията, за което му е било повдигнато обвинение по глава седма НК - престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи, както и ръководене на организирана престъпна група – по чл.257, ал.1, вр. чл.255, ал.1, пр-е 1-во и пр-е 3-то от НК (ред. ДВ, бр. 62/1997 г.), вр. с чл.26, ал.1, вр. чл.2, ал.2 от НК; по чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.1 и т.2 пр-е 2-ро(редакция ДВ-к, бр.75/2006 г.), вр. с чл.26, ал.1 от НК и по чл.321, ал.3 пр-е 4-то, т.1, вр. с ал.1 пр. 2-ро, вр. чл.93, т.1 б.”б” НК, за които се предвижда наказание лишаване от свобода повече от 5 години години, т.е. касае се за тежки престъпления по смисъла на чл. 93, т. 7 НК. Действително, по време на процесното досъдебно производство ищецът е живял в неизвестност дали ще бъде признат за виновен за извършване на повдигнатите му обвинения за тежки престъпления, които не е извършил, от което несъмнено е настъпило неблагоприятно отражение върху психиката му. От друга страна, наложената мярка за процесуална принуда спрямо ищеца и извършваните с него процесуални действия /два разпита/, не са от такова естество, че да променят съществено обичайния му начин на живот.

По отношение показанията на свидетеля А.Л. Т., съдът намира следното: в показанията си същата твърди, че е съжителствала на семейни начала с ищеца в периода 2004 г. – 2010 г., като през 2005 г. им се родила дъщеря, а през 2010 г. с ищеца се разделили, според нея поради водените срещу ищеца дела. Свидетелят твърди, че по това време О. М. често отсъствал от вкъщи, посещавал лечебни заведения, не се чувствал добре, имал високо кръвно налягане, проблеми със съня, в полицията го викали на разпит, а били наложени и запори на имуществото. А.Т. сочи, че рядко са се виждали и чували след раздялата с ищеца, но чувала, че не бил добре здравословно. Съдът намира, че от показанията на свидетеля не се установява в условията на пълно и главно доказване настъпване на вреди с особен интензитет, различен от обичайния, доколкото още през 2010 г. А.Т. се е разделила с ищеца, като по нейни думи след това не е поддържала активен контакт с него, респ. през почти целия период на воденото наказателно производство срещу ищеца А.Т. не е имала обективна възможност да възприеме претърпените от ищеца болки и страдания. Показанията на свидетеля очевидно касаят събития, които предхождат или са се случили в самото начало на воденото срещу ищеца наказателно производство. От друга страна, евентуалното наличие на водени срещу ищеца и А.Л. Т. производства по реда на ДОПК, за което е налице само индиция в нейните показания, не може да бъде основание за определяне на по – голям размер на обезщетение в настоящото производство – от една страна, наличието на такова обстоятелство като основание за определяне на обезщетението за вреди се заявява едва с въззивната жалба, а от друга страна ответникът

следва да отговаря единствено за вредите, които са пряка и непосредствена последица от воденото срещу ищеца наказателно производство. За евентуални вреди, произтекли от проведено незаконосъобразно административно или административно-наказателно производство по реда на ДОПК, ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ не е пасивно материално-правно легитимирана да отговаря. Следва да се има предвид, че свидетелят свързва затрудненията в семейството и притесненията на ищеца в голяма степен с водените производства по ДОПК и наложените запори, които са създали и материални затруднения на двамата, а не толкова с образуваното наказателно производство.

При определяне размер на обезщетението следва да се има предвид и фактът, че по време на процесното наказателно производство срещу ищеца било водено и друго такова за престъпления по чл.255, ал.1 пр.2 вр. чл.2 ал.1 НК; чл.256 пр.1 вр. чл.2 ал.1 НК; чл.257 ал.1 вр. чл.255 ал.1 пр.2 чл.26 ал.1 НК, вр. чл.2 ал.1 НК; чл.257 ал.1 вр. чл.256 пр.1 вр. чл.26 ал.1 НК /по пр.преписка №6530/2004 г. по описана СГП/, т.е. процесното наказателно производство срещу ищеца не е бил единствен източник на негативните преживявания от негова страна. Макар от събраните по делото доказателства да липсва възможност да се определи до каква степен процесното наказателното дело е допринесло за негативните изживявания на ищеца предвид воденето и на друго наказателно производство срещу него през същия период, следва да се има предвид, че на обезвъзмездяване в настоящото производство подлежат само вредите, пряка и непосредствена последица от воденото срещу него и прекратено наказателно производство, но не и тези, резултат на други събития и други водени наказателни производства срещу ищеца.

С оглед на гореизложеното, при съвкупна преценка на събрания по делото доказателствен материал съдът намира, че справедливият размер на обезщетението за претърпени неимуществени вреди е 4000 лв., като за тази сума искът се явява основателен, респ. неоснователен е искът за горницата до пълния предявен размер от 20 000 лв.

С оглед съпадението на крайните изводи на двете съдебни инстанции, решението на първоинстанционния съд следва да бъде потвърдено.

По разноските:

При този изхода на спора, право на разноски има въззиваемият, но по делото липсват доказателства такива са извършени.

Мотивиран от изложеното, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20005979 от 20.01.2022, постановено по гр.д. № 2662/2021 г. на СРС, 29 състав, в частта, в която е отхвърлен предявеният от О. К. М. ЕГН *****, срещу ПРОКУРАТУРАТА НА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, с адрес: гр. София, бул. „Витоша” № 2, иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 пр.2 ЗОДОВ за сумата над 4000 лв. до пълния предявен размер от 20 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди по ДП№ 3М-5481/2014 г. по описа на СДВР, пр. пр. №17593/2014 г. по описа на СГП /ДП №105/2010 г. по описа на НСлС, пр.пр.№4-5133/2010 г. на СГП.

В останалата част първоинстанционното решение като необжалвано е влязло в сила.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщаването при условията на чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____